

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1ObdoK/9/2023
Identifikačné číslo spisu:	6120210497
Dátum vydania rozhodnutia:	28.02.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6120210497.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v spore žalobcu Slovenskej konsolidačnej, a.s., Cintorínska 21, Bratislava, IČO: 35 776 005, proti žalovanej JUDr. Dagmar Vávrekovej, Horná 51, Banská Bystrica, správkyni konkurznej podstaty úpadcu LUCAR spol. s r. o. „v konkurze“, Zvolenská cesta 83, Lučenec, IČO: 31 640 966, zastúpenej advokátom JUDr. Františkom Vávračom, Horná 51, Banská Bystrica, o určenie vymáhateľnosti popretej pohľadávky, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41CoKR/18/2022-196 z 22. februára 2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 22. februára 2023 č. k. 41CoKR/18/2022-196 a rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica z 5. apríla 2022 č. k. 62Cbi/2/2020-101 z r u š u j e a v e c v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie .

Odôvodnenie

1. Okresný súd (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 62Cbi/2/2020-101 z 5. apríla 2022 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že pohľadávky žalobcu v celkovej výške 8.648,79 eur, uvedené v súhrnnej prihláške nezabezpečených pohľadávok č. 1 zo dňa 20. novembra 2019 z titulu platobného výmeru č. PV 601/02450/2009 zo dňa 2. apríla 2009, z titulu platobného výmeru č. PV 601/06701/2009 zo dňa 22. júla 2009, z titulu výkazu nedoplatkov č. 1025016013 zo dňa 26. januára 2010, z titulu výkazu nedoplatkov č. 1025054813 zo dňa 4. marca 2010, z titulu platobného výmeru č. 601/04627/2010 zo dňa 20. septembra 2010, z titulu výkazu nedoplatkov č. 1025192913 zo dňa 23. októbra 2010, z titulu výkazu nedoplatkov č. 1004044231 zo dňa 9. decembra 2010, z titulu rozhodnutia č. PP 601/00257/2010 zo dňa 15. apríla 2010 a z titulu rozhodnutia č. PP 601/00866/2009 zo dňa 4. augusta 2009, uplatnené v konkurze na majetok úpadcu spoločnosť LUCAR spol. s r.o. „v konkurze“ so sídlom v Lučenci, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 4K/11/2019 sú čo do vymáhateľnosti oprávnené. a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100%.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie zo súhrnnej prihlášky nezabezpečených pohľadávok žalobcu por. č. 1 zo dňa 20. novembra 2019 zistil, že žalobca si do konkurzu úpadcu prihlásil nezabezpečené pohľadávky v celkovej výške 23.352,06 eur, kde ako právny dôvod pohľadávok pod por. č. 1 až č. 9, uviedol jednotlivé rozhodnutia Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a.s., Dôvera zdravotnej poisťovne, a.s. a Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, na základe ktorých bol úpadca povinný uhradiť neodvedené preddavky na verejné zdravotné poistenie a v prípade pohľadávky s por. č. 8 a č. 9 pokutu za neuhradené preddavky na verejné zdravotné poistenie.

3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa príslušných ustanovení zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoKR“), účinného v čase vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu, konkrétne podľa ustanovení §§ 32 ods. 1, 9, 15, 18 ZoKR v znení účinnom od 1. januára 2019, článku 2 ods. 2 zák. č. 460/1992 Zb., 21 ods. 2 zák. č. 580/2004 Z. z., 2 ods. 2 a 112 Občianskeho zákonníka.

4. Medzi stranami sporu za nesporné považoval, že konkurz na majetok úpadcu bol vyhlásený uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 4K/11/2019 zo dňa 25. septembra 2019, zverejneným v Obchodnom vestníku č. 190/2019 dňa 2. októbra 2019, teda s poukazom na § 23 ods. 1 v spojení s § 199 ods. 9 ZKR účinky vyhlásenia konkurzu nastali dňa 3. októbra 2019, t. j. nasledujúci deň po zverejnení súdneho rozhodnutia o vyhlásení konkurzu v Obchodnom vestníku, ďalej, že dňa 28. novembra 2019 bola žalovanej ako správkyni konkurznej podstaty doručená súhrnná prihláška nezabezpečených pohľadávok žalobcu zo dňa 20. novembra 2019, ktorou si žalobca uplatnil pohľadávky v celkovej výške 23.352,06 eur.

5. Z oznámenia zo dňa 19. decembra 2019, ktoré bolo doručené žalobcovi dňa 19. decembra 2019 mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalovaná ako správkynia konkurznej podstaty poprela prihlásené nezabezpečené pohľadávky žalobcu pod por. č. 1 až č. 9 celkom vo výške 8.348,79 eur v celom rozsahu, čo do vymáhateľnosti, z dôvodu popretia vymáhateľnosti pohľadávok, nakoľko v zmysle zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení, právo vymáhať poistné sa premlčí za tri roky odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o uložení povinnosti zaplatiť poistné a žalovaná vzniesla námietku premlčania práva vymáhať poistné vyššie uvedených nezabezpečených pohľadávok pod č. 1 až č. 9 vo výške 8.648,79 eur uplatnených v súhrnnej prihláške v celom rozsahu.

6. Keďže žaloba v tomto konaní bola súdu doručená dňa 17. januára 2020, súd považoval za preukázané, že žaloba na určenie popretých pohľadávok bola podaná v zákonnej lehote s poukazom na § 32 ods. 9 ZKR, teda do 30 dní od doručenia písomného oznámenia žalovanej ako správcu o popretí pohľadávky žalobcovi ako veriteľovi. Za nie spornú označil aj skutočnosť, že žalobca si prihlásil pohľadávky, ktoré nadobudol na základe jednotlivých zmlúv o postúpení pohľadávok od pôvodných veriteľov, pričom išlo o pohľadávky vzniknuté z titulu právoplatných rozhodnutí zdravotných poisťovní a Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, na základe ktorých bola úpadcovi uložená povinnosť uhradiť neodvedené preddavky na verejné zdravotné poistenie, ako aj pokuty za neuhradené preddavky na verejné zdravotné poistenie.

7. S poukazom na účel incidenčného konania, ktorým je preskúmať popierací prejav správcu, či tento obстоjí alebo nie, súd sa v danom prípade zaberá dôvodmi popretia prihlásených pohľadávok uvedenými v popieranom prejave žalovanej.

8. Za sporné medzi stranami považoval len vyriešenie otázky, či plynutie premlčacej doby podľa § 21 ods. 2 Zákona o zdravotnom poistení spočívalo v dôsledku podania návrhu na vykonanie exekúcie, nakoľko tento úkon žalobca považoval za uplatnenie práva vyvolávajúce účinky spočívania premlčacej doby pri analogickom použití § 112 OZ. V nadväznosti na uvedené súd prvej inštancie riešil právnu otázku, či na právny vzťah medzi právnymi predchodcami žalobcu a úpadcom, ktorý je verejnoprávnym vzťahom v oblasti verejného zdravotného poistenia, možno aplikovať ustanovenia § 112 Občianskeho zákonníka, teda ustanovenia právneho kódexu regulujúceho súkromnoprávne vzťahy. V tomto kontexte za spornú označil aj otázku výkladu slovného spojenia „právo vymáhať poistné“, vyplývajúceho z dikcie ustanovenia § 21 ods. 2 Zákona o zdravotnom poistení, či toto v sebe zahŕňa len samotné uplatnenie

práva vymáhať poistné podaním návrhu na vykonanie exekúcie, alebo aj faktické vymożenie pohľadávky v zákonom stanovenej trojročnej premlčacej lehote.

9. Súd sa stotožnil s právnym názorom žalovanej v tom smere, že všeobecne analógia v práve verejnom je považovaná za nevhodný nástroj, pretože nedostatky právnej úpravy by nemali ísť na úkor jedinca. Vychádzal zo záverov rozhodnutia NS SR sp. zn. 7Sžo/28/2016 zo dňa 25. januára 2018, v zmysle ktorého analógia je vylúčená v odvetví správneho a finančného práva, do oblasti ktorého podľa názoru súdu nepochybne patrí aj verejné zdravotné poistenie. Konštatoval, že vo verejnom práve je možnosť použitia analógie ojedinelá a vyskytuje sa len tam, kde ju právo výslovne predpokladá. Dospel k záveru, že na daný verejnoprávny vzťah nie je možné analogicky použiť ustanovenie § 112 OZ. Zákon o zdravotnom poistení neobsahuje komplexnú úpravu premlčania a nezmieňuje sa ani o možnosti spočívania premlčacej doby, v prípade vyvolania exekučného konania. Otázky premlčania práva uplatniť nárok na poistné a práva vymáhať poistné sú upravené v ustanovení § 21 Zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení len neucelene. Súd prvej inštancie vyslovil názor, že keďže vzťah medzi úpadcom a zdravotnou poisťovňou je vzťahom verejnoprávnym, nedostatok všeobecnej úpravy premlčania pre účely verejného zdravotného poistenia vedie k výkladu, že právo vymáhať poistné v podstate znamená, že v premlčacej dobe musí dôjsť nielen k uplatneniu tohto práva, ale aj k faktickému vymożeniu pohľadávky oprávneného.

10. Ustanovenie § 2 ods. 2 Občianskeho zákonníka určuje pre účastníkov v občianskoprávných vzťahoch rovnaké postavenie, pričom vo verejnoprávných vzťahoch je situácia odlišná. Súd zdôraznil, že ustanovenia Občianskeho zákonníka ako hlavného predpisu, ktorý reguluje súkromnoprávne vzťahy, je možné z tohto dôvodu aplikovať len na vzťahy s rovnakým postavením účastníkov právnych vzťahov. V prípade, že by súd pripustil analógiu Občianskeho zákonníka na vzťah medzi úpadcom a zdravotnou poisťovňou, pôsobila by táto analógia na úkor úpadcu, ako účastníka vzťahu, ktorý nie je vykonávateľom verejnej moci. Vychádzajúc z uvedeného, preto súd dospel k záveru, že analogické použitie § 112 Občianskeho zákonníka na verejnoprávny vzťah, nie je prípustné. Vzhľadom k tomu, že Zákon o zdravotnom poistení neupravuje postup, ktorým by v prípade vyvolania konania o výkon rozhodnutia nastali účinky spočívania premlčacej doby, bolo by takéto konanie orgánu verejnej moci nad rámec toho, čo stanovuje zákon, preto je potrebné ustanovenie § 21 ods. 2 Zákona o zdravotnom poistení vykladať tak, že „právo vymáhať poistné“ sa neobmedzuje len na právo podať návrh na vykonanie exekúcie, ale v sebe zahŕňa aj právo vykonať rozhodnutie v rámci premlčacej doby, teda pod „právom vymáhať poistné“ je aj v prípade verejného zdravotného poistenia potrebné chápať, nielen uplatnenie práva v exekučnom konaní, ale v tejto lehote je potrebné tento nárok aj vymôcť. Tak ako Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení aj Zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení používa pojem „premlčanie“. V prejednávanej veci za podstatné označil súd prvej inštancie to, či došlo k relevantnému uplynutiu zákonom určenej lehoty troch rokov od právoplatnosti rozhodnutí, ktorými bola úpadcovi uložená povinnosť zaplatiť poistné, čo v danom prípade preukázané bolo, nakoľko posledné z vydaných rozhodnutí nadobudlo právoplatnosť dňa 22. decembra 2010 a premlčacia doba u všetkých rozhodnutí uplynula v priebehu rokov 2012 - 2013. S márnym uplynutím tejto lehoty Zákon o zdravotnom poistení v § 21 ods. 2 spája premlčanie práva vymáhať poistné, úrok z omeškania a úhradu za zdravotnú starostlivosť. Konštatoval, že bez ohľadu na to, či na základe polemizovaného rozhodnutia NS SR sa jedná o preklúziu alebo premlčanie, na rozhodnutie o žalobe žalobcu postačuje záver o tom, že žalobe nie je možné vyhovieť, pretože došlo k oslabeniu nároku žalobcu, t. j. k strate vymáhateľnosti práva z dôvodu premlčania, pričom žalovaná uplatnila námietku premlčania a tento nárok žalobcu poprela. Vzhľadom na uplatnenie námietky premlčania zo strany žalovanej súd považoval za nadbytočné zaoberať sa aj otázkou, či sa jedná o preklúziu, podstatné je relevantné zákonom predpokladané uplynutie času, v dôsledku ktorého sa právo vymáhať poistné premlčí.

11. Vzhľadom na uvedené súd považoval vykonané popretie vrátane dôvodov popretia za správne a odôvodňujúce vylúčenie žalobcu s jeho pohľadávkami z uspokojovania v konkurze vedenom na úpadcu, vzhľadom na to, že jeho nárok je v konkurze nevymáhateľný.

12. Vzhľadom na úspech žalovanej v tomto konaní súd o nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a za použitia zásady úspechu žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania voči neúspešnému žalobcovi v rozsahu 100% s tým, že o samotnej výške trov konania bude rozhodnuté postupom podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením.

13. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 41CoKR/18/2022-196 z 22. februára 2023 rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 62Cbi/2/2020-101 zo dňa 5. apríla 2022 potvrdil a rozhodol, že žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania rozsahu 100%.

14. V odôvodnení rozsudku odvolací súd uviedol, že po zhodnotení skutočností zistených z predloženého spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie v tejto veci dostatočne zistil skutkový stav a zistené skutočnosti správne právne posúdil, keď žalobu v celom rozsahu zamietol. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o nemožnosti primeranej aplikácie ust. § 112 Občianskeho zákonníka o spočívání premlčacej lehoty na vzťahy verejného práva.

15. Základnou odvolacou námietkou žalobcu bolo tvrdenie, že sa súd prvej inštancie nesprávne stotožnil s argumentáciou žalovanej vychádzajúcou z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Sžo/28/2016 zo dňa 25. januára 2018 a dospel k nesprávnemu záveru, že pod pojmom „právo vymáhať poistné“ je aj v prípade verejného zdravotného poistenia potrebné chápať nielen uplatnenie práva v exekučnom konaní, ale v tejto lehote je potrebné tento nárok aj vymôcť. Tiež za nesprávny považoval žalobca záver súdu, že pre rozhodnutie v prejednávanej veci bolo podstatné to, či došlo k uplynutiu zákonom určenej lehoty troch rokov od právoplatnosti rozhodnutí, ktorými bola úpadcovi uložená povinnosť zaplatiť neodvedené preddavky na verejné zdravotné poistenie a ďalšia námietka, ktorú žalobca v odvolaní uviedol bola, že súd prvej inštancie sa v napadnutom rozsudku právnou argumentáciou riešenou v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/154/2011 zo dňa 19. júla 2021, ktorý riešil obdobný prípad vôbec nezaoberal, hoci žalobca už v podanej žalobe na najvyššom súdom prijatý právny záver poukazoval. Uviedol ďalej, že žalobca tiež poukázal na to, že rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Sžo/28/2016 riešilo úplne inú skutkovú situáciu a nie je pre prejednávajúcu vec vôbec aplikovateľné a tiež namietal, že svoj právny názor o nepremčení uplatnených pohľadávok nezakladal na aplikácii § 112 Občianskeho zákonníka, ale na § 21 ods. 2 zákona o zdravotnom poistení.

16. Odvolací súd konštatoval, že to, že sa v danom prípade medzi stranami sporu jedná o vzťah založený na základe normy verejného práva, t.j. jedná sa o vzťah verejnoprávneho charakteru sporné medzi stranami sporu nebolo. Za správny považoval záver súdu prvej inštancie o nemožnosti primeranej aplikácie prostredníctvom analógie iuris ust. § 112 Občianskeho zákonníka o spočívání premlčacej lehoty na vzťahy verejnoprávneho charakteru.

17. Taktiež konštatoval, že v konaní nebola sporná skutočnosť, že ku dňu podania súhrnnej prihlášky zo strany žalobcu uplynula lehota dlhšia ako 9 rokov od nadobudnutia právoplatnosti a vykonateľnosti predmetných platobných výmerov, ktorými právny predchodcovia žalobcu na ťarchu úpadcu predpísali preddavky na verejné zdravotné poistenie. V súlade s ust. § 21 ods. 2 zákona o zdravotnom poistení márnym uplynutím lehoty troch rokov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa preddavky na verejné zdravotné poistenie predpísali, sa právo vymáhať poistné premlčí, čo znamená oslabenie nároku žalobcu a jeho nevynútiteľnosť, t.j. nemožnosť jeho vymoženia a priznania v konaní pred súdom vzhľadom na uplatnenú námietku premlčania žalovanou.

18. Odvolací súd konštatoval, že je pravdou, že rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Sžo/28/2016 riešilo ust. § 147 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, podľa ktorého sa právo predpísať poistné premlčí za 10 rokov odo dňa jeho splatnosti, ak tento zákon neustanovuje inak, ale najvyšší súd dospel v predmetnom rozhodnutí k záveru, že pokiaľ zákon a úprava noriem verejného práva, zákon o sociálnom poistení neobsahuje inštitút spočívania premlčacej lehoty, nie je možné konštatovať, že v prejednávanej veci došlo k spočívaniu premlčacej lehoty počas správneho konania, ktorá sa viaže k právu sociálnej poisťovne predpísať penále. Vyslovil názor, že aj keď predmetné rozhodnutie najvyššieho

súdu riešilo čiastočne inú skutkovú situáciu, a to podľa zákona o sociálnom poistení, riešilo tiež situáciu, že pokiaľ zákonná úprava noriem verejného práva neobsahuje inštitút spočívania premlčacej lehoty, nie je možné konštatovať, že došlo k spočívaniu premlčacej lehoty, a to ani v súdenom prípade, a to práve s poukazom na ust. § 21 ods. 2 zákona o zdravotnom poistení, podľa ktorého sa právo vymáhať poistné, úrok z omeškania a úhradu za zdravotnú starostlivosť premlčí uplynutím troch rokov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o uložení povinnosti zaplatiť poistné, úrok z omeškania alebo úhradu za zdravotnú starostlivosť.

19. Aj keď žalobca tvrdil, že svoj názor o vymáhateľnosti uplatnených pohľadávok, resp. o ich nepremlčaní nezakladá na aplikácii § 112 Občianskeho zákonníka (to podľa jeho názoru tvrdila žalovaná), ale na § 21 ods. 2 zákona o zdravotnom poistení, dospel preskúmaním veci odvolací súd k záveru, že aj z predmetného ustanovenia § 21 ods. 2 zákona o zdravotnom poistení vyplýva nemožnosť spočívania premlčacej lehoty, a to z dôvodu, že vo verejnom práve nie je možné použiť inštitút spočívania premlčacej lehoty, z čoho vyplýva, že napriek tomu, že v stanovenej lehote troch rokov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o uložení povinnosti uhradiť preddavky na verejné zdravotné poistenie došlo pri všetkých pohľadávkach k podaniu návrhu na vykonanie exekúcie, musí sa odvolací súd stotožniť s právnym záverom súdu prvej inštancie, ktorý v napadnutom rozhodnutí uviedol, že je potrebné ust. § 21 ods. 2 zákona o zdravotnom poistení vykladať tak, že „právo vymáhať poistné“ sa neobmedzuje len na právo podať návrh na vykonanie exekúcie, ale v sebe zahŕňa aj právo vykonať rozhodnutie v rámci premlčacej lehoty. Vyslovil názor, že ak by vo vzťahoch verejnoprávneho charakteru bolo možné aplikovať inštitút spočívania premlčacej lehoty, tak by v tom prípade bolo aj podľa ust. § 21 ods. 2 zákona o zdravotnom poistení možné konštatovať tak ako tvrdí žalobca, že postačuje, ak v zákonnej trojročnej lehote od nadobudnutia právoplatnosti predmetných rozhodnutí je podaný návrh na vykonanie exekúcie. V danom prípade však nepochybne z ust. § 21 ods. 2 vyplýva, že sa právo premlčí uplynutím troch rokov, teda v prípade nemožnosti použitia inštitútu spočívania premlčacej lehoty je potrebné mať za to, že sa právo v tejto lehote troch rokov musí aj vykonať. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že v súdenom prípade od návrhu na vykonanie exekúcie do podania súhrnnej prihlášky uplynula lehota 9 rokov a ak v tejto lehote neboli predmetné rozhodnutia vykonané ani v rámci exekúcie, nie je žiaduce, aby aj napriek podaniu návrhu na vykonanie exekúcie v lehote troch rokov od právoplatnosti predmetných rozhodnutí bolo možné tvrdiť, že týmto úkonom došlo k spočívaniu premlčacej lehoty.

20. Odvolací súd ďalej v odôvodnení rozsudku uviedol, že súd prvej inštancie vyložil svoj záver o nemožnosti aplikácie ust. § 112 OZ prostredníctvom analógie iuris v súlade s citovanou zásadou v čl. 2. ods. 2 Ústavy SR upravujúcou limity konania štátnych orgánov v rozsahu zákonom daných kompetencií, ktorá je opačnou zásadou konania a správania subjektov v súkromnoprávnej sfére, kde sa vychádza z princípu čo nie je zakázané je dovolené. Ústavný princíp limitu konania orgánov verejne (štátnej) moci podľa čl. 2. ods. 2 Ústavy neumožňuje analógiu iuris, pokiaľ použitie takejto analógie nie je v prospech účastníka verejnoprávneho vzťahu, ktorý nemá postavenie orgánu verejnej (štátnej) moci. Poukázal na to, že k záveru o nemožnosti aplikácie analógie iuris dospel aj NS SR v rozhodnutí sp. zn. 3Sžf 41/2008, v zmysle ktorého „... pri analógii práva (analógia iuris) - v prípade, keď sa pri riešení určitého prípadu nenájde ani podobná právna úprava, postupuje orgán aplikácie práva podľa právneho poriadku ako celku podľa všeobecných princípov, ktoré platia pre celý systém platného práva, prípadne podľa princípov daného alebo príbuzného odvetvia práva. Prihliada pritom na zmysel či účel zákona na jeho ducha (ratio legis). Vo verejnom práve založiť existenciu finančnoprávneho nároku voči orgánom štátnej správy analógiou iuris je vylúčené“.

21. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd uzavrel, že súd prvej inštancie postupoval správne, keď žalobu o určenie vymáhateľnosti pohľadávky zamietol, pretože právo žalobcu bolo premlčané a spočívanie premlčacej lehoty ako inštitút súkromného práva podľa § 112 Občianskeho zákonníka je na spor, ktorý je vzťahom verejnoprávnym neaplikovateľné.

22. Pokiaľ žalobca v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie sa v napadnutom rozhodnutí nevysporiadal s rozhodnutím Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/154/2011 zo dňa 19. júla 2012, na ktorý poukazoval žalobca už v žalobe a ktorý riešil obdobný prípad, odvolací súd v súlade § 387 ods. 3 CSP doplnil, že uvedené rozhodnutie Najvyššieho súdu SR riešilo posúdenie opodstatnenosti dovolacieho dôvodu (§ 241

ods. 2 písm. c) OSP), či odvolací súd správne posúdil otázku premlčania v zmysle ust. § 21 ods. 3 zákona č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení (účinného ku dňu vydania exekučného titulu - k 23. marcu 2000). Aj napriek predloženému rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR dospel odvolací súd k záveru, že v súdenom prípade sa jednak jedná o aplikáciu ust. § 21 ods. 2 zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení, jednak rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Sžo/28/2016 bolo vydané dňa 25. januára 2018, na rozdiel od skoršie dňa 19. júla 2012 vydaného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/154/2011, pričom v tomto rozhodnutí sa Najvyšší súd SR nezaoberal nemožnosťou analógie práva.

23. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozhodnutie okresného súdu podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

24. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a 262 ods. 1 CSP a žalovanej, ktorá bola v odvolacom konaní úspešná priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie postupom podľa § 262 ods. 2 CSP.

25. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) v zákonnej lehote dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP a podporne aj z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu, prípadne aj súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil príslušnému súdu na ďalšie konanie. Namietal, že rozhodnutia obidvoch súdov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci, nakoľko sa súdy obidvoch inštancií bez náležitého odôvodnenia odklonili od záverov vyslovených v rozhodnutí dovolacieho súdu sp. zn. 7Cdo/154/2011 zo dňa 19. júla 2012. Dovolateľ konštatoval, že sporným medzi sporovými stranami zostalo len vyriešenie právnej otázky, teda posúdenie, či uplynutím troch rokov od právoplatnosti rozhodnutí, ktorými bolo poistné predpísané došlo k uplynutiu premlčacej doby podľa § 21 ods. 2 zák. č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a zániku vymáhateľnosti uplatnených pohľadávok, a to napriek tomu, že v lehote troch rokov boli všetky pohľadávky odstúpené na exekučné vymáhanie. Sporným teda zostal výklad pojmu „právo vymáhať poistné“ a s tým spojené posúdenie právnej otázky premlčania v zmysle § 21 ods. 2 zák. č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení, pričom sa súdy obidvoch inštancií priklonili k výkladu, že v trojročnej zákonnej lehote je potrebné pohľadávku na poistnom aj reálne vymôcť, teda nepostačuje, že bola v tejto lehote uplatnená návrhom na vykonanie exekúcie. Obidva vo veci konajúce súdy aplikovali taký výklad ustanovenia § 21 ods. 2 zák. č. 580/2004 Z. z., pri ktorom stotožnili „právo vymáhať poistné“ s „právom vymôcť poistné“. Dovolateľ v dovolaní uviedol, že uvedený výklad, ktorý pri riešení spornej právnej otázky posúdenia premlčania aplikoval odvolací súd, nepovažuje za správny. Konštatoval, že práve od vyriešenie tejto spornej právnej otázky záviselo napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pre správne posúdenie rozhodujúcej právnej otázky premlčania v zmysle § 21 ods. 2 zák. č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení je najpodstatnejší výklad pojmu „právo vymáhať poistné“ t. j., či toto zákonné ustanovenie sa má vykladať tak, že v sebe zahŕňa len samotné uplatnenie práva vymáhať poistné podaním návrhu na vykonanie exekúcie, alebo aj faktické vymoženie pohľadávky v zákonom stanovenej trojročnej premlčacej lehote. Vyslovil názor, že sa súdy pri výklade tohto pojmu odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorý sa výkladom tejto právnej normy resp. spornej právnej otázky súvisiacej s posúdením premlčania už zaoberal v rozhodnutí sp. zn. 7Cdo/154/2011 zo dňa 9. júla 2012. Podľa dovolateľa závery v ňom vyjadrené sú plne aplikovateľné aj v prejednávanej veci, pretože sa dovolací súd v rozhodnutí, na ktoré žalobca poukazuje, zaoberal výkladom § 21 ods. 3 zák. č. 273/1994 Z. z. t. j. ustanovením predchádzajúceho zákona o zdravotnom poistení, pričom znenie tohto ustanovenia zák. č. 273/1994 Z. z. bolo čo sa týka úpravy premlčania práva vymáhať poistné, doslovne prebraté do § 21 ods. 2 zák. č. 580/2004 Z. z. Uviedol, že nemá vedomosť, že by dovolací súd rozhodoval o uvedenej právnej otázke rozdielne, vzhľadom na skutočnosť ktorú nemožno rozhodnutie sp. zn. 7Cdo/154/2011 zo dňa 19. júla 2012 považovať za prekonané. Uvedené rozhodnutie nadväzovalo na zverejnené Stanovisko občianskoprávneho kolégia NS SR zo dňa 3. októbra 2001, sp. zn. Cpj/19/01, ktoré doposiaľ nebolo taktiež súdnou praxou prekonané a teda dovolateľ označil dovolaním napadnuté rozhodnutie aj za odporujúce tomuto stanovisku. Poukázal na to, že rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 7Cdo/154/2011 obstálo aj texte ústavnosti, nakoľko bolo

napadnuté ústavnou sťažnosťou, ktorá bola uznesením ÚS SR č. k. II. ÚS 568/2012-13 zo dňa 13. decembra 2012 odmietnutá ako zjavne neopodstatnená. Vytýkal odvolaciemu súdu, že svoj odklon od výkladu pojmu „právo vymáhať poistné“ bližšie neodôvodnil a preto ho označil za nedostačujúce a nepresvedčivé. Zdôraznil, že svoj právny názor o vymáhateľnosti uplatnených pohľadávok nezakladá na aplikácii § 112 Občianskeho zákonníka, ale na § 21 ods. 2 zák. č. 580/2004 Z. z. Žalobca dôvodnosť žaloby analogickou aplikáciou ustanovenia § 112 OZ neodôvodňoval, závery súdu, že § 112 nie je na vzťahy verejnoprávnej povahy aplikovateľný ani subsidiárne, je pre rozhodnutie o vymáhateľnosti uplatnených pohľadávok bez právneho významu. Odvolaciemu súdu vytýkal, že nekriticky prevzal zavádzajúcu argumentáciu žalovanej, vychádzajúcu z rozhodnutia NS SR sp. zn. 7Sžso/28/2016 zo dňa 25. januára 2018, ktoré riešilo úplne inú odlišnú skutkovú situáciu a preto nie je na prejednávanej vec vôbec aplikovateľné. Nakoľko je napadnutý rozsudok podľa dovolateľa, vzhľadom na absenciu náležitého a presvedčivého odôvodnenia odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, nielenže vecne nesprávny, ale aj arbitrárny, je podľa názoru dovolateľa naplnený aj dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP. Neaplikovateľnosť rozhodnutia sp. zn. 7Sžso/28/2016 na danú vec nie je daná len kvôli tomu, že vychádza z právnej úpravy zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, ale predovšetkým, že vychádza z úplne odlišnej skutkovej situácie, týka sa totiž ustanovenia § 147 ods. 1 zák. č. 464/2003 Z. z., teda ustanovenia upravujúce právo predpísať poistné. Súvisí teda s vyrubovacím konaním a nie s právom vymáhať už predpísané poistné, ktoré normuje § 147 ods. 3 zákona. Z tohto dôvodu považoval závery vyslovené v tomto rozhodnutí na prejednávanej vec za nie aplikovateľné. Ďalej poukázal na to, že z ustanovení § 9 ods. 2 písm. f) a § 17c ods. 2 zák. č. 580/2004 Z. z. jednoznačne vyplýva, oprávnenie vzniesť námietku premlčania, preto podľa názoru dovolateľa premlčanie v zmysle zák. č. 580/2004 Z. z. nemožno stotožniť ani s preklúziou a rozhodnutie sp. zn. 7Sžso/28/2016 je aplikovateľné výlučne na § 147 ods. 1 zák. č. 464/2003 Z. z., ktorý upravuje právo predpísať poistné a nie je aplikovateľné dokonca ani na § 147 ods. 3 zákona o sociálnom poistení, ktorý upravuje právo vymáhať (už predpísané, resp. vyrubené) poistné, nakoľko aj zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení uvádza v § 225e ods. 1 písm. c) a § 151 ods. 2 písm. h) možnosť vzniesenia námietky premlčania. Závery uvedené v rozhodnutí sp. zn. 7Sžso/28/2016 boli preto vyslovené len vo vzťahu k § 147 ods. 1, teda vo vzťahu k tzv. vyrubovaciemu konaniu t. j. pre právo predpísať poistné v zmysle § 147 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Dovolateľ zdôraznil potrebu dôsledného rozlišovania medzi tzv. vyrubovacím konaním, v ktorom dochádza k predpísaniu poistného a následným vymáhaním predpísaného poistného, pričom sa oba tieto nároky premlčujú odlišným spôsobom. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie ÚS SR sp. zn. II. ÚS 331/2014 zo dňa 24. júna 2014, ako aj rozhodnutie NS SR sp. zn. 2Oboer/21/2021 z 28. apríla 2022, ako aj odvolacích súdov Krajského súdu Trnava sp. zn. 23CoE/20/2020 z 18. januára 2021, alebo Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 1CoE/168/2017 z 31. januára 2018. Výklad pojmu „právo vymáhať poistné“ aplikovaný odvolacím súdom vedie k znevýhodneniu verejnoprávnych pohľadávok a porušenie zásady rovnosti, keďže pri takomto výklade by verejnoprávne pohľadávky museli byť v trojročnej lehote vymožené, kým pri súkromnoprávnych by postačovalo podanie návrhu na vykonanie exekúcie, pritom vymáhanie pohľadávok je uskutočňované podľa toho istého právneho predpisu (Exekučný poriadok). Právo vymáhať poistné veriteľ uplatňuje aj pri verejnoprávnych pohľadávkach návrhom na vykonanie exekúcie a nie až samotným vymožením. Pokiaľ tak urobí (podá návrh na vykonanie exekúcie) ďalší priebeh exekučného konania a jeho dĺžku už nemôže ovplyvniť, nakoľko priebeh exekučného konania závisí výlučne na postupe súdneho exekútora. Záverom dovolateľ uviedol, že práve s poukazom na rozdielnosť týchto práv, bola s účinnosťou od 1. januára 2004 prijatá aj novela zák. č. 527/2003 Z. z., ktorou sa novelizovalo znenie § 71 ods. 3 zák. č. 71/1967 Zb. Správneho poriadku, ktorý sa uplatňuje aj pre ostatné verejnoprávne pohľadávky, na ktoré sa vzťahuje Správny poriadok (čo nie je prípad pohľadávok vyplývajúcich zo zák. č. 580/2004 Z. z., ani vyplývajúcich zo zák. č. 461/2003 Z. z., na ktoré sa § 71 ods. 3 Správneho poriadku nevzťahuje, keďže obidva predpisy obsahujú osobitné ustanovenia). Pokiaľ je teda návrh na vykonanie exekúcie podaný včas, t. j. v zákonnej lehote, uplynutím lehoty v priebehu exekučného konania k premlčaniu nedochádza.

26. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolanie odmietnuť, prípadne zamietnuť ako nedôvodne podané. Uviedla, že dovolateľ argumentuje v dovolaní (bod 7 dovolania) tým, že sporným medzi stranami je riešenie právnej otázky - posúdenie premlčania, či uplynutím troch rokov od právoplatnosti rozhodnutí, ktorými bolo poistné predpísané, došlo k uplynutiu premlčacej doby podľa § 21 ods. 2 zák.

č. 580/2004 Z. z. a zániku vymáhateľnosti uplatnených pohľadávok a to napriek tomu, že v lehote troch rokov boli všetky pohľadávky odstúpené na exekučné vymáhanie. Žalovaná konštatovala, že to nie je sporné, spornou je jediná relevantná otázka „či zákonná úprava noriem verejného práva, pod ktorú spadá aj táto predmetná vec, neobsahuje inštitút spočívania premlčacej lehoty“, ktorou sa dovolateľ nezaobrá a od začiatku ju ignoruje. V súvislosti s rozhodnutím NS SR sp. zn. 7Cdo/154/2011 zo dňa 19. júla 2012, na ktoré poukazuje dovolateľ a ktoré nadväzovalo na zverejnené Stanovisko občianskoprávného kolégia NS SR zo dňa 3. októbra 2001 sp. zn. Cpj/19/01, žalovaná uviedla, že nie je aplikovateľné na prejednávajúcu vec, lebo podstata judikátu sa týka len jedinej otázky „rozlíšenia právnych inštitútov premlčania od preklúzie práva“ v súvislosti s ustanovením § 21 ods. 3 zák. č. 273/1994 Z. z. a ustanoveniu § 71 ods. 3 Správneho poriadku. Žalovaná opätovne poukázala na rozhodnutie NS SR sp. zn. 7Sžso/28/2016 zo dňa 25. januára 2018, ktoré považuje za rozhodujúce pre prejednávajúcu vec.

27. Žalobca v ďalšom podaní vyjadril nesúhlas s vyjadrením žalovanej a zotrval na podanom dovolaní. Argumentáciu žalovanej označil za nesprávnu, nakoľko stotožňuje právo „vymáhať“ s právom „vymôcť“, pričom svoje závery vyvodzuje s poukazom na absenciu právnej úpravy spočívania premlčacej lehoty v oblasti verejného práva a neprípustnosť analogickej aplikácie § 112 Občianskeho zákonníka. Namietal, že výklad žalovanej, ako aj odvolacieho súdu vedie k absurdnému záveru o absolútnom znevýhodnení všetkých verejnoprávných pohľadávok a porušeniu ústavnej zásady rovnosti, keďže pri takomto výklade by verejnoprávne pohľadávky museli byť v trojročnej lehote vymožené, kým pri súkromnoprávných by postačovalo podanie návrhu na vykonanie exekúcie. Zdôraznil pritom, že sa bez ohľadu na ich charakter vymáhajú rovnakým spôsobom podľa zákona č. 233/1995 Z. z. (Exekučný poriadok). Úvahy žalovanej o spočívani premlčacej lehoty označil za nemajúce pre túto vec právny význam, nakoľko podaním návrhu na vykonanie exekúcie k spočívaniu práva vôbec nedochádza, keďže toto právo „dospelo“, resp. bolo naplnené už samotným podaním návrhu na vykonanie exekúcie. Opätovne zdôraznil, že dôvodnosť podanej žaloby nikdy neodvodzoval s poukazom na spočívanie premlčacej lehoty. Právo vymáhať poistné v zmysle § 21 ods. 2 zák. č. 580/2004 Z. z. no ani v zmysle § 147 ods. 3 zákona o sociálnom poistení nemožno totiž stotožňovať s právom poistné (už vyrubené rozhodnutím) vymôcť. Pokiaľ je teda návrh na vykonanie exekúcie podaný včas, t. j. v zákonnej lehote, uplynutím tejto lehoty v priebehu exekučného konania k premlčaniu nedochádza. Opätovne namietal, že rozhodnutie NS SR sp. zn. 7Sžso/28/2016 nie je na predmetnú vec aplikovateľné, nakoľko sa týka ustanovenia upravujúceho právo predpísať poistné, súvisí teda s tzv. vyrubovacím konaním. Závery uvedené v rozhodnutí sp. zn. 7Sžso/28/2016 boli vyslovené len vo vzťahu k § 147 ods. 1, teda vo vzťahu k tzv. vyrubovaciemu konaniu. Zdôraznil, že rozhodnutie sp. zn. 7Sžso/28/2016 zo dňa 25. januára 2018 nebolo zverejnené v Zbierke stanovísk a rozhodnutí NS SR, preto ho nemožno vnímať ako zásadné, ktorého závery by mali byť všeobecne aplikované na každé vyrubovacie konanie pri verejnoprávných pohľadávkach, resp. analogicky aj na konania súvisiace s vymáhaním (už priznaného) práva. V ďalšom zotrval na svojich predchádzajúcich podaniach.

28. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací podľa ustanovenia § 35 CSP (ďalej aj „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané, zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok je prípustný a aj dôvodný.

29. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

30. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

31. Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

32. Podľa § 432 ods. 1 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 <. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

33. Podľa § 432 ods. 2 CSP dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

34. Dovolateľ prípustnosť dovolania prioritne vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Dovolací súd v tomto smere uvádza, že „ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu“ je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax, vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, doposiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnil, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (viď. rozhodnutie č. 71, publikované v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 8/2018. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky nie sú známe žiadne rozhodnutia alebo stanoviská NS SR ako súdu dovolacieho, ktoré by dovolateľom vymedzenú právnu otázku v minulosti vyriešili. Dovolateľ namietal, že sa odvolací súd v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP odklonil od rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/154/2011 zo dňa 19. júla 2012, ako aj Stanoviska občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR sp. zn. Cpj/19/01 zo dňa 3. októbra 2001. Podľa názoru dovolacieho súdu v danom prípade sa nejedná o odklon od už ustálené dovolacím súdom vyriešenej právnej otázky, nakoľko sa rozhodnutie sp. zn. 7Cdo/154/2011 zo dňa 19. júla 2012 týkalo výkladu ustanovenia zák. č. 273/1994 Z. z., teda ustanovenia predchádzajúceho zákona o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a zriaďovaní, rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní, ktorý bol zrušený predpisom č. 581/2004 Z. z. a nahradený novým zákonom č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zák. č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov a Stanovisko občianskoprávneho kolégia NS SR zo dňa 3. októbra 2001 sp. zn. Cpj/19/01 tak, ako to namietala žalovaná, primárne rieši otázku „rozlíšenia právnych inštitútov premlčania od preklúzie práva“ v súvislosti s ustanovením § 21 ods. 3 zák. č. 273/1994 Z. z. a ustanovením § 71 ods. 3 Správneho poriadku v spojení s § 58 ods. 1 zák. č. 273/1994 Z. z. a to v súvislosti s nejednotným názorom na právnu otázku, či vykonateľnosť správneho rozhodnutia Všeobecnej zdravotnej poisťovne, vydaného v správnom konaní podľa zák. č. 273/1994 Z. z. je treba posudzovať podľa ustanovenia § 71 ods. 3 zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) alebo podľa § 21 ods. 3 zákona o zdravotnom poistení. Stanovisko sa teda tiež týka už zrušeného zákona č. 273/1994 Z. z. So zreteľom na uvedené dovolací súd je toho názoru, že nemožno dospieť k záveru, že žalobcom formulovaná otázka predstavuje otázku už vyriešenú, teda vyriešenú ustálené (k uvedenému porovnaj nález sp. zn. I. ÚS 115/2020 zo dňa 6. októbra 2020, ktorý bol publikovaný v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 33/2020) a preto prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

35. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku hmotnoprávnu alebo procesnoprávnu (nie skutkovú), na vyriešení ktorej spočívalo napadnuté rozhodnutie. Právna otázka musí byť označená v dovolaní spôsobom jasným, určitým a zrozumiteľným. Dovolateľ za potrebné považoval zodpovedať otázku, či sa pojem „právo vymáhať poistné“ uvedený v ustanovení § 21 ods. 2 zák. č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov má vykladať tak, že v sebe zahŕňa len samotné uplatnenie práva vymáhať poistné podaním návrhu na vykonanie exekúcie alebo aj faktické vymożenie pohľadávky v zákonom stanovenej trojročnej premlčacej lehote. Dovolateľ uviedol, že súdy oboch inšancií sa pri výklade § 21 ods. 2 zák. č. 580/2004 Z. z. priklonili k výkladu, že v trojročnej zákonnej lehote je potrebné pohľadávku na poistnom aj reálne vymôcť, teda, že nepostačuje, že bola v tejto lehote uplatnená návrhom na vykonanie exekúcie. Odvolací súd a rovnako súd prvej inšancie ustanovenie § 21 ods. 2 zák. č. 580/2004 Z. z.

vyložili tak, že stotožnili „právo vymáhať poistné“ s „právom vymôcť poistné“. Uvedený výklad dovolateľ označil za nesprávny. So zreteľom na riadne nastolenie právnej otázky spôsobom zodpovedajúcim § 421 ods. 1 písm. b/ CSP a v situácii, na ktorú sa vzťahuje toto ustanovenie, dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcu je v danom prípade procesne prípustné.

36. Následne preto dovolací súd skúmal, či je podané dovolanie dôvodné, t. j. či je ním skutočne napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočívajúce na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením sa pritom rozumie činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav, ku ktorej dochádza vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Z obsahu dovolaním napadnutého rozsudku vyplýva, že odvolací súd potvrdil rozsudok, ktorým súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu po tom, čo dospel k záveru o premŕčaní pohľadávok žalobcu uplatnených pod por. č. 1 až 9, nakoľko v konaní nebolo sporné, že ku dňu podania súhrnnej prihlášky zo strany žalobcu uplynula lehota dlhšia ako 9 rokov od nadobudnutia právoplatnosti a vykonateľnosti predmetných platobných výmerov, ktorými právní predchodcovia žalobcu na ťarchu úpadcu predpísali preddavky na verejné zdravotné poistenie a pokutu za neuhradené preddavky na verejné zdravotné poistenie. Hoci odvolací súd potvrdil, že v zákonom stanovenej lehote troch rokov od nadobudnutia právoplatnosti jednotlivých rozhodnutí došlo pri všetkých pohľadávkach k podaniu návrhu na vykonanie exekúcie, konštatoval nutnosť stotožnenia sa so záverom súdu prvej inštancie, podľa ktorého je potrebné ustanovenie § 21 ods. 2 zákona o zdravotnom poistení vykladať tak, že „právo vymáhať poistné“ sa neobmedzuje len na právo podať návrh na vykonanie exekúcie, ale v sebe zahŕňa aj právo vykonať rozhodnutie v rámci premlčacej lehoty.

37. Podľa § 21 ods. 2 zák. č. 580/2004 Z. z. právo vymáhať poistné, úrok z omeškania a úhradu za zdravotnú starostlivosť podľa ods. 1 sa premlčí uplynutím troch rokov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o uložení povinnosti zaplatiť poistné, úrok z omeškania alebo úhradu za zdravotnú starostlivosť, ak nie je ustanovené inak.

38. Rozhodujúcou otázkou v preskúmvanej právnej veci je výklad pojmu „právo vymáhať poistné“. Pri výklade uvedeného pojmu súdy vychádzali z rozhodnutia NS SR sp. zn. 7Sžso/28/2016 zo dňa 25. januára 2018. Dovolací súd sa stotožňuje s názorom dovolateľa, že uvedené rozhodnutie nie je aplikovateľné na predmetnú vec, keďže je použiteľné v súvislosti s ustanovením § 147 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, ktoré upravuje právo predpísať poistné, teda súvisí s vyrubovacím konaním, navyše dovolací súd upriamuje pozornosť na tú skutočnosť, že zákon č. 461/2003 Z. z. jednak v § 147 ods. 3 upravuje premlčaciu lehotu pre právo vymáhať poistné, teda lehotu, v ktorej je nutné začať výkon rozhodnutia (t. j. podať príslušnému orgánu návrh na začatie takéhoto konania), ale okrem toho v § 148 ods. 3 upravuje aj lehotu, v ktorej možno právoplatné a vykonateľné rozhodnutie vykonať, teda lehotu obmedzujúcu vykonateľnosť rozhodnutia. Teda aj tento zákon rozlišuje medzi pojmom „právo vymáhať poistné“ a pojmom „vykonať“, teda fakticky vymôcť pohľadávku priznanú právoplatným a vykonateľným rozhodnutím.

39. Obdobnú úpravu priamo obmedzujúcu vykonateľnosť rozhodnutia obsahoval aj § 88 ods. 1 zák. č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, ktorý v znení účinnom do 31. augusta 2009 ustanovoval: „Rozhodnutie o uložení pokuty za priestupok o nároku na náhradu škody a o náhrade trov konania možno vykonať do troch rokov od uplynutia lehoty určenej na ich zaplatenie“. Identicky vykonateľnosť rozhodnutia obmedzoval aj zákon č. 71/1967 Zb. Správny poriadok v znení účinnom do 31. decembra 2003, ktorý v § 71 ods. 3 obsahoval úpravu: „Rozhodnutie možno vykonať najneskôr do troch rokov po uplynutí lehoty určenej pre splnenie uloženej povinnosti“. S účinnosťou od 1. januára 2004 sa ustanovenie § 71 ods. 3 zmenilo zákonom č. 527/2003 Z. z. tak, že znie: „Výkon rozhodnutia možno nariadiť najneskôr do troch rokov po uplynutí lehoty určenej pre splnenie uloženej povinnosti“. Pritom z dôvodov správy k zákonu č. 527/2003 Z. z. vyplýva, že dôvodom tejto zmeny bolo zistenie, že trojročná lehota na výkon rozhodnutia uvedená v § 71 ods. 3 je v niektorých prípadoch nedostatočná, preto obdobne ako v iných

právnych predpisoch dochádza k zmene tohto ustanovenia tak, že výkon rozhodnutia netreba v trojročnej lehote realizovať, ale výkon rozhodnutia treba v uvedenej lehote iba nariadiť. Z uvedeného tak vyplýva, že pokiaľ úmysel zákonodarcu smeruje priamo k obmedzeniu vykonateľnosti rozhodnutia správneho orgánu alebo orgánu verejnej moci, teda dĺžky exekučného konania, potom obmedzenie jeho vykonateľnosti jasne a konkrétne vyjadrí v právnej norme.

40. Vychádzajúc z uvedeného dal dovolací súd za pravdu dovolateľovi, že na súdenú vec možno aplikovať závery uvedené najvyšším súdom v rozhodnutí sp. zn. 7Cdo/154/2011 zo dňa 19. júla 2012 a v Stanovisku občianskoprávneho kolégia NS SR zo dňa 3. októbra 2001, sp. zn. Cpj/19/01, na ktoré rozhodnutie nadviazalo. Dovolací súd v rozhodnutí 7Cdo/154/2011 z 19. júla 2012 vyslovil právny názor, podľa ktorého „právo vymáhať poistné“ v zmysle ustanovenia § 21 ods. 3 zák. č. 273/1994 Z. z. sa spája výlučne s právnou možnosťou oprávneného domáhať sa núteného výkonu rozhodnutia proti povinnému, ktorý dobrovoľne nesplnil uloženú povinnosť. Právo vymáhať poistné neznamená, že vyberanie priznaného plnenia je samotné vymáhanie poistného, pretože poistné už vymožené (predpísané) bolo, len nebolo uspokojené (vykonané). Závery vyslovené najvyšším súdom v uvedenom rozhodnutí sú podľa názoru dovolacieho súdu aplikovateľné na prejednanú vec, hoci sa v ňom najvyšší súd zaoberal výkladom ustanovenia § 21 ods. 3 zák. č. 273/1994 Z. z., nakoľko znenie tohto ustanovenia, čo sa týka úpravy premlčania práva vymáhať poistné je totožné so znením § 21 ods. 2 zák. č. 580/2004 Z. z.

41. So zreteľom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že sa pojem „právo vymáhať poistenie“ použitý v § 21 ods. 2 zák. č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, spája s možnosťou oprávneného iniciovať výkon rozhodnutia, nespája sa s ním faktické uspokojenie oprávneného, ktoré nastáva až úspešnou realizáciou výkonu. Dovolateľ potom opodstatnene zastáva právny názor, podľa ktorého „právo vymáhať poistné“ v zmysle ustanovenia § 21 ods. 2 zák. č. 580/2004 Z. z. nie je premlčané pokiaľ oprávnený subjekt podal návrh na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi v lehote troch rokov od právoplatnosti rozhodnutí, ktorými bola povinnosť plniť uložená a rozhodnutia možno vykonať aj po uplynutí troch rokov od nadobudnutia ich právoplatnosti, t. j. dĺžka exekučného konania nie je časovo obmedzená. Teda ak bol návrh na vykonanie exekúcie podaný včas, t. j. v zákonnej lehote, uplynutím tejto lehoty v priebehu exekučného konania k premlčaniu nedochádza. V prejednávanvej veci nebolo medzi stranami sporu sporné, že návrhy na vykonanie exekúcie boli podané v zákonom stanovenej lehote, teda, že začatie exekučného konania nebránila prekážka premlčania práva na vymáhanie poistného. Keďže vo veci konajúcej súdy posúdili nesprávne význam slov „právo vymáhať poistné“ dospeli následne k nesprávnemu záveru o nevyhnutnosti v rámci premlčacej lehoty rozhodnutie aj vykonať, nielen podať návrh na vykonanie exekúcie.

42. Pokiaľ ide o ďalší žalobcom podporne uplatnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, keďže žalobca vytýkal odvolaciemu súdu, že rozsudok náležite neodôvodnil a jeho odôvodnenie je preto nedostačujúce a nepresvedčivé, dovolací súd dospel k záveru, že tento dovolací dôvod nebol naplnený. Podľa názoru najvyššieho súdu tak krajský súd, ako aj okresný súd primerane vysvetlili, z akých úvah a dôkazov vychádzali pri výklade pojmu „právo vymáhať poistné“, použitého v ustanovení § 21 ods. 2 zák. č. 580/2004 Z. z. (najmä odseky 62, 63, 65 a 67 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu). Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu sú zrejme podstatné dôvody, pre ktoré dovolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie. Po preskúmaní veci dospel dovolací súd k názoru, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nie je nedostatočné a nepreskúmateľné, pretože ako celok s rozhodnutím súdu prvej inštancie spĺňa parametre zákonného odôvodnenia rozhodnutia. V rozhodnutiach najvyššieho súdu sa konštantne uvádza, že možnosť konať pred súdom sa v zásade účastníkom neodníma tým, že súd vec z hľadiska hmotnoprávneho nesprávne právne posúdi (viď R 54/2012, 1Cdo/62/2010, 3Cdo/48/2012).

43. Z uvedeného vyplýva, že vo veci konajúcej súdy rozhodli nesprávne a preto dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie podľa § 449 ods. 1 a 2 CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 450 CSP), v ktorom bude potrebné vec opätovne právne posúdiť, teda

posúdiť dôvodnosť popretia vymáhateľnosti uplatnených nezabezpečených pohľadávok pod č. 1 až 9 v súhrnnej prihláške zo dňa 20. októbra 2019, pričom je súd prvej inštancie podľa § 455 CSP viazaný právnym názorom dovolacieho súdu. Podľa § 453 ods. 3 CSP o trovách pôvodného konania, ako aj dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie.

44. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.